

fenterer, og som jeg ikke kan Andet end finde i høi Grad tilfidesat, saaledes som den for Tiden er stillet og saaledes som den vil blive stillet, naar man ikke vil afse dette ringe Offer. Jeg appellerer til den folkelige Retning i Thinget, hvorfra man altid, naar vi staa paa de almindelige Theoriens Standpunkt, har udtalt sig saa varmt for at fremme den folkelige Oplysning, og jeg vil spørge, om man mange Steder kan finde en bedre Anvendelse for Midler til den folkelige Oplysnings Fremme, end man kan finde netop i det foreliggende Tilfælde.

Alberti: Flertallets Forslag under Nr. 79 anser jeg for et af de heldigste Forslag paa den hele Finantslov. Jeg tror, at den Udgiftspost, som bevilges under Sorø Akademi til Folkeoplysnings Fremme, er en af de gavnligste Udgifter, som Finantsloven har; Forhøielsen til fattige Elever, med Udelukkelse af Tillægsordet „begavede“, med 44,000 Kr. anser jeg for at være idssvarende og heldig. De Oplysninger, som Udvalgets Betænkning yder os om Tilgangen til Folkehøjskolerne og om det forøgede Antal af Pigeskoler, viser aabenbart, i hvilket Fremfærdt denne Side af Folkeoplysningen er, og det kommer nu an paa at befordre Børgten af Oplysningen, medens den er ved at slyde ud. Det er en hemmelig Betægt, der nu i mange Aar har været offentlig, at Sorø Skole bør undergaa en Omdannelse, saa at den kan blive det første Led i Folkeoplysningens Fremme. Allerede for Aar siden har Kirke- og Undervisningsministeriet gjort Forsøg paa at løse denne Opgave, men det blev ved en Regeringskommission, og denne Kommission førte som saa mange andre Regeringskommissioner til, at Sagen blev liggende død og stille. Naar den ærede Minister oplyste, at Sorø Akademi har en Indtægt af 5—600,000 Kr., siger jeg, at en Udgift af omtrent 125,000 Kr. til det Diemed, hvortil Skolens Midler egentlig ere bestemte, ikke er nogen overdreven Sum paa denne Post. Jeg vil derfor bede det ærede Thing om: at stemme for Flertallets Forslag til at forhøje Udgifterne for fattige Elever paa Sorø Amt's Skoleraad, gjør det til en Betingelse for Nydelsen af disse Stipendier, at Eleverne skulle gaa til Sindholt. Jeg tillader mig derfor at henstille til den ærede Ministers Overveelse, om det ikke vilde være hensigtsmæssigt at tillade, at disse Stipendier oppebæres til hvilkenkom helst Folkehøjskole uden Hensyn til, om den henhører til det Amt, hvori Bevillingen er falden, eller ikke. Efter den Forbindelse, jeg har med nogle af de mere besøgte Folkehøjskoler her i Sjæl-

land, veed jeg, at der bestandig der melber sig fattige Elever til Undervisning, som ikke kunne opnaa at faae Understøttelse fra det Offentlige. Deri mener jeg, ligger et Bevis for, ikke blot at Tiden fører Bondeungdommen hen til disse Skoler, men tillige et Bevis for, at Understøttelserne langt fra ere saa rigelige og omfattende, som det var ønskeligt. Jeg tror, at den Forøgelse i disse Understøttelser, som ligger i Flertallets Forslag, vel vil hjælpe for et Par Aar, men at Statskassen maa være betænkt paa yderligere at forøge denne Post. — Jeg skal dernæst tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til Sorø Akademi's Skovvæsen. I Betænkningen under Nr. 152 findes en Skrivelse fra Overføreren for Akademiets Stove, som tilkalds oplyser, hvorledes det Tillæg af 10 pCt. til Omkostningerne ved Opfostring og Uddannelse, som blev givet for 3 Aar siden, første Gang er anvendt. Jeg havde ønsket, at det ærede Udvalg havde udtalt en Mening om, hvorvidt den Anvendelse af dette Tillæg, som Overføreren har indberettet, kan anses for at svare til Hensigten; thi dersom man vil gjennegeaa de Poster, som Skrivelsen indeholder, vil man finde, at Tillægene ikke ere ens; der er ikke 10 pCt. Tillæg til hver af disse forskjellige Arbejdskonti. Denne Bevilling blev oprindelig givet som et Tillæg af 10 pCt.; dog var den kalkulatorisk og saaledes, at det overlodes til Administrationen nærmere at bestemme dens Anvendelse. For Sorø Akademi var Tillæget til Arbejderne noget større, end paa Domænegodset, thi der blev det kalkulatorisk kun 8 pCt. Overføreren siger, at det er haade let og vanskeligt at bevare, hvorledes disse 10 pCt. Tillæg ere anvendte, og jeg skal tilstaa, at jeg vilde føie til, at det kan være vanskeligt at forstaa Overføreren's Skrivelse, og navnlig derfor var det, at det havde været mig kjær at faae en Fortolkning fra det ærede Udvalg. Men det forekommer mig at være meget besynderligt, at Overføreren nu først indberetter denne Sag til Ministeriet, efter at Summen har været bevilget og tildels anvendt i flere Aar, og efterat der oftere har været udtalt offentlige Besværginger over den Maade, hvorpaa dette Tillæg til Opfostrings- og Uddannelsesomkostninger er blevet anvendt. Paa Domænegodsets Budget finder jeg Intet herom, men efter Indholdet af denne Skrivelse skulle jo Tillæget være anvendt paa samme Maade paa Domænegodset. Da Udvalget har forholdt sig taos i denne Henseende, maa vel Overføreren's Udtalelse derom have fundet dets Billigelse. Der er et andet Punkt, som jeg her maa tillade mig at berøre. Jeg vilde ønske, at Domæne-Skovvæsenet først havde været til Behandling, thi saa havde jeg sparet mig Meiligheden, og saa vilde disse Bemærkninger være faldne i den ærede Udvalgers Lod. Jeg vil her indstyre den Bemærkning, at det er uheldigt, at Sorø Skovvæsen er under Kultusministeriet, det burde, som det oftere